

ע"מ 2545/12
ע"מ 2546/12

בית המשפט הצבאי לערעורים

בפני כב' המשנה לנשיא: אל"ם נתנאל בנישו

העוררת: התביעה הצבאית (באמצעות ב"כ קמ"ש ערן לוי)

נגד

המשיבים: רשאד מוחמד עווד חלאיפה, ת"ז xxxxxxxxxxxx (באמצעות ב"כ עו"ד מונדר אבו אחמד)

היתם גאלב מוחמד דויכאת, ת"ז xxxxxxxxxxxx (באמצעות עו"ד סאני שייקיס)

ערר על החלטת ביהמ"ש הצבאי ביהודה (בפני כב' השופט סא"ל ערן לאופמן)

בתיק מס' 4350/12 מיום 31.10.12

(הערר בעניינו של המשיב מס' 1 נדחה,

הערר בעניינו של המשיב מס' 2 התקבל)

תאריך הישיבה: 7 בנובמבר 2012, כ"ב בחשוון התשע"ג.

החלטה

עניינים של המשיבים נשמע אומנם בנפרד, אולם לנוכח הדמיון בין התיקים וזוהות הסוגיות המשפטיות המתעוררות, מצאתי לנכון לדון בעניינם במסגרת החלטה אחת.

כתבי האישום

המשיבים מואשמים שניהם בעבירות מסוג המכונה "עוקץ". משיב מס' 1, מואשם בשבעה פרטי אישום, שעניינם ארבעה אירועים שהתרחשו בין מאי לאוגוסט 2012. על פי המתואר בכתב האישום, ביום 28.6.12, יצר המשיב קשר עם בעל עסק למחשבים והזמין ממנו עשרה מחשבים ניידים בעלות של כ-60 אלף ₪. בהמשך שלח המשיב מספר אנשים לאסוף את המחשבים. המחשבים הועברו מבעל העסק המתלונן לשליחו של המשיב באזור קריית שדה התעופה. בהמשך, נמסרו המחשבים למשיב ולחברו בתחנת הדלק "דור" שבכביש 443. עוד מתאר כתב האישום, מכירה של המחשבים על ידי המשיב תמורת 500 ₪. יום למחרת יצר שוב המשיב קשר עם אותו אדם, ורכש ממנו 25 מחשבים נוספים. אלה הועברו למשיב באופן אישי באזור מחסום "נעלין"

בתאריך 1.7.12, לאחר ביצוע העמסת המחשבים על רכבו של המשיב, הוא נכנס לרכב ונסע מהמקום. מחשבים אלה אף הם נמכרו על ידי המשיב. אומנם לא מצוין בכתב האישום כי התמורה ממחשבים אלה לא שולמה, אך מחומר הראיות ניתן לראות כי המתלונן הוטעה לחשוב שקיבל העברות בנקאיות תמורת הסחורה אותה מסר למשיב ולאנשיו, כאשר בפועל לא ניתנה כל תמורה.

האירוע השלישי המתואר בכתב האישום התרחש, על פי הטענה, ביום 6.8.12, כאשר נוצר קשר עם בעל עסק אחר לרכישת 10 מערכות קולנוע וסטריאו. אלה נמסרו על ידי בעל העסק למשיב ולשניים נוספים במחסום "נעלין". לאחר שהועמסה הסחורה, החל בעל העסק דורש לקבל את תמורתה, אך בשלב זה המשיב וחבריו נמלטו מהמקום עם הסחורה.

באופן דומה קרה, על פי הטענה, בתאריך 14.5.12, כאשר הפעם נמסרו למשיב ולחברו משאבות לרכב, וגם הם נטלו על ידי המשיב מבלי ששולמה תמורתם, ואחר כך נמכרו תמורת 500 ₪.

כתב האישום שהוגש בעניינו של המשיב מספר 2, כולל עבירות דומות בחלקן. כך נטען כי משיב זה היה מעורב בשני אירועי העוקף במסגרתם נגנבו 35 מחשבים. בכתב אישום זה מצוין כי המשיב הוא זה אשר יצר קשר עם האנשים שאספו את המחשבים, כאשר בהמשך המחשבים נמכרו למשיב זה על ידי משיב מספר 1. עוד נטען כי שלושה ימים לאחר מכן, יצר המשיב קשר עם שני בעלי עסקים, תחת שם בדוי, וביקש לרכוש 250 יחידות מיגוני מחשב. השניים הגיעו למחסום "נעלין", במקום המתינו אנשים שנשלחו על ידי המשיב. החלה העמסת הסחורה, אך זו נעצרה לאחר שבעלי העסק ביקשו את כספם. משכך אירע, ברחו שלוחיו של המשיב עם 20 יחידות מיגון והטלפון נייד של המתלונן.

לבסוף, נטען כי בתאריך 23.9.12, נוצר קשר עם מתלונן אחר לשם רכישת ציוד לרפואת שיניים בשווי של 45 אלף ₪. אותו אדם, שחשד שמדובר בניסיון עוקף, פנה למשטרה ישראל בעניין. המתלונן הונחה להמשיך בקשר עם מזמין הסחורה. השניים סיכמו להיפגש יחד עם אחרים בתחנת הדלק בכביש 443. המשיב ואחר נשלחו מטעמו של מזמין הסחורה, כאשר המשיב מחזיק בידיו טופס העברה בנקאית מזויפת. המשיב מסר את המעטפה לחברו וזה המשיך לתחנת הדלק, כאשר המשיב עזב את המקום. בתחנת הדלק המתלונן נפגש עם חברו של המשיב שהזדהה בשם בדוי ומסר לו את הטופס הנחזה להיות העברה בנקאית. כאשר פנו השניים לשם הורדת הסחורה, נעצרו על ידי כוחות הביטחון.

החלטות בימ"ש קמא

עניינם של שני המשיבים נדון על ידי בימ"ש קמא, אשר נתבקש על ידי התביעה הצבאית להורות על מעצרים עד תום ההליכים. ביהמ"ש קבע כי קיימות ראיות לכאורה לעבירות. עם זאת, סבר ביהמ"ש כי לנוכח מהות העבירות, המהוות "עבירות רכוש", וכן לאור עברו של משיב מספר 1 והעדר עבר בעניינו של משיב מספר 2, ניתן להסתפק בחלופת מעצר. על כן, הורה ביהמ"ש על שחרור המשיבים בתנאים מגבילים.

העררים

התביעה אינה משלימה עם קביעה זו של ביהמ"ש. לטעמה, אומנם מדובר בעבירות רכוש, אך אלה בוצעו בתחכום, תוך שיתוף פעולה בין מספר עבריינים וניצול המצב הביטחוני הרגיש הקיים באזור. התביעה מדגישה את העובדה כי מדובר במספר מקרים, שבוצעו על פני תקופה קצרה למדי והסבו נזק של למעלה ממאה אלף ₪. עוד הדגיש התובע את הסיכון כי בזמן הגניבה יעשה שימוש בכוח ותיגרם פגיעה גופנית למי מהמעורבים, כפי שאירע במספר אירועים אחרים. בנסיבות אלה, סבורה התביעה כי רף המסוכנות העולה מהתנהגות המשיבים כמתואר, הצדיק את מעצרים עד תום ההליכים.

הסנגוריה התנגדה לעררים.

ב"כ של המשיב מספר 1 לא חלק על קיומן של ראיות לכאורה, אך טען כי במצבו של המשיב ניתן להסתפק בשחרור בתנאים כפי שקבע ביהמ"ש. הסנגור הפנה למספר החלטות שניתנו על ידי ערכאה זו. הסנגור הדגיש כי לחובת מרשו קיים עבר פלילי, אך זה מלפני למעלה מעשור, כך שאין בו כל רלוונטיות.

באת כוחו של משיב מספר 2, טענה כי הראיות נגד מרשה חלשות, שכן מתבססות על דבריו של עד אחד בלבד. לדברי הסנגורית, אין הגיון בדברי העד ואף קיימות סטירות בין כתבי האישום השונים שהוגשו, כך שנראה שגם הרשויות אינן בטוחות מה היה חלקו של המשיב בעבירה, אם בכלל. הסנגורית הדגישה כי המשיב לא נכח באף אחד מהמפגשים המתוארים בכתב האישום. עוד טענה הסנגורית כי הראייה הפיזית היחידה הקיימת, טביעת אצבע של המשיב שנמצאה על ידי העברה בנקאית מזויפת, אינה מלמדת דבר, מלבד כי המשיב היה חלק משרשרת העברת הדף האמור. לבסוף, טענה הסנגורית כי עברו של המשיב נקי לחלוטין, הוא נשוי ואב לילדים. על רקע זה, ביקשה הסנגורית להותיר את החלטת בימ"ש קמא על כנה.

הראיות

מעיון בראיות הלא מעטות הקיימות בתיק זה הגעתי למסקנה כי קיימת תשתית ראייתית לכאורית מספקת.

המשיב מס' 1 מודה במיוחס לו ובעניינו לו הייתה מחלוקת באשר לקיומן של ראיות לכאורה. עם זאת, לא מצאתי ראייה לכך שהמשיב יצר את הקשר הראשוני עם המתלוננים, אלא בהמשך דיבר איתם לשם איסוף הסחורה.

בשונה, המשיב מס' 2 אומנם קשר עצמו לחלק מהאירועים, אך באופן מינורי מאוד, כאשר הוא טען לאורך כל חקירתו שימש אך שליח ויועץ של אחרים. לדבריו, הוא עסק בהעברת כספים בלבד והכחיש את דברי העורר מס' 1 כי קיבל ממנו מחשבים.

אלא שאל מול גרסה זו מצויות מספר הפללות, המציבות את המשיב מס' 2 הרבה יותר גבוה בהיררכיה הארגונית ואף מציירות מעורבות עמוקה ביותר. בראש ובראשונה יש להפנות לדבריו

של המשיב מס' 1, אך גם לראיות נוספות המצביעות על משיב זה כמי שיזם את ביצוע העבירות. כך לדוג' ניתן להפנות לדבריו של מועתז אלסוף אשר הפליל את המשיב כמי ששלח אותו לאסוף סחורה מנעליו. לצד האמור, כבר צוינה העובדה כי טביעת אצבע של המשיב נמצאה על ההעברה הבנקאית המזויפת. אף מאמרות המשיב עולה הכרות מעמיקה עם חברי ההתארגנות שפעלה כמתואר בכתבי האישום ועם עשייתן.

לנוכח האמור, יש לקבוע כי קיימת תשתית ראייתית לכאורית אשר עשויה להשתכלל לכדי ראיות של ממש להוכחת אשמתם של המשיבים.

עילות מעצר

אין זו הפעם הראשונה שבה אנו נדרשים לקיומן של עילות מעצר לעבירות גניבה מהסוג המכונה "עוקץ".

ניתן על כן לחזור לדברים אותם קבענו בע"מ [1159/12](#) התוב"ץ נ' משארקה ואח':

" כלל נקוט בידינו כי לא במהרה יורה ביהמ"ש על מעצר עד תום ההליכים של נאשמים בעבירות רכוש. הסיכון הטמון בדרך כלל בעבירות מהסוג האמור, אינו כה משמעותי עד כי תרופתו מצויה בהכרח בהותרת הנאשם מאחורי סורג ובריח עד לבידור אשמתו.

עם זאת, המציאות לימדה כי לעיתים מתלוות לעבירת הרכוש נסיבות ייחודיות המעלות את רף הסיכון לציבור לרמה המחייבת את מעצרו של הנאשם.

על רקע זה, באה הלכת פרנקל הידועה, במסגרתה נקבעו שורה של נסיבות העשויות להצדיק חריגה מהכלל וקביעת עילת מעצר של מסוכנות בדרגה שאינה מאפשרת שחרור. הלכה זו הורחבה בפסיקת ביהמ"ש העליון (ראה [בש"פ 45/10](#) מסארוה נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו) וכן ההתייחסות להחלטה זו בע"מ [2569/11](#) אלקיסיה נ' התוב"ץ).

ועוד:

"העבירות המיוחסות למשיבים ולעורר חייבו תכנון מוקדם הכולל איתור מטרה, יצירת מצגי שווא לקבלת הסכמה למכור את הסחורה ולהוביל אותה לתחומי האזור ורמייה של הסוחרים באמצעים שונים. בכל אלה טמונים תעוזה לא מבוטלת ותחכום מסוים. זאת ועוד, המדובר בפעולה משולבת של מספר מעורבים, אשר כל אחד ואחד נושא בתפקיד חיוני ל"הצלחת" העבירה. כל אלה מאפיינים ייחודים לעבירות "העוקץ", ויש בהם לאפיין עבירות אלה כבעלות פוטנציאל סיכון משמעותי הרבה יותר מעבירות רכוש אחרות".

יחד עם זאת, באותו עניין הודגשו עוד שלוש נסיבות אשר הכריעו את הכף לצד המעצר. ראשית, הודגשה האלימות הפוטנציאלית והמעשית אשר ליוותה את עבירות העוקץ המדוברות. שנית, הודגשה העבודה כי המעורבים ביצעו מס' מעשי "עוקץ" על פני תקופה קצרה. שלישית, ניתן דגש, כעילה נפרדת, לניסיונם של הנאשמים להתחמק ממעצר.

נשאלת, על כן, השאלה, מהו הדין בענייננו?

כאמור, מעשי המשיבים אינם נעדרי מאפייני סיכון. מהראיות ניתן לעמוד על מימדי ההתארגנות, אשר רחוקה עד מאוד מהתקבצות ספונטנית של אנשים לא מתוככמים. ואכן, נראה כי המשיבים השתייכו להתארגנות מסודרת, בעלת היררכיה מוגדרת, הפועלת באופן שיטתי ובתחכום לא מבוטל לשם רכישת אמונם של הקורבנות, קבלת הסחורה וגניבתה, תוך שראשי ההתארגנות פועלים מרחוק ונמנעים מסיכון.

כל אלה מאפייני סיכון מוגבר, אשר הכרנו בהם כעשויים להביא למעצר עד תום ההליכים.

על כך יש להוסיף כי המשיבים עירבו עצמם ביותר ממקרה אחד. כאשר ניתן לדבר על שיטתיות ודפוס פעולה חוזר, גובר החשש.

יחד עם זאת, יש לזכור כי בענייננו לא ננקטה כל אלימות ואף כי עברו של המשיב מס' 2 נקי לחלוטין, בעוד זה של המשיב מס' 1 אף הוא אינו משמעותי במיוחד.

על רקע כלל הקביעות הנ"ל, מגיע אני למסקנה כי יש מקום ליצור אבחנה בין דינם של המשיבים.

באשר למשיב מס' 1, אשר תפקידו בהתארגנות היה הרבה יותר ברמה הביצועית הפשוטה, קרי קבלת הסחורה, הובלתה ומסירתה למתכנני העבירות, הגעתי למסקנה כי ניתן היה להורות על שחרורו בתנאים המגבילים אותם קבע בימ"ש קמא.

בשונה, באשר למשיב מס' 2 הגעתי למסקנה כי בענייני נחצה רף המסוכנות המונע את שחרורו בתנאים. משיב זה, הינו על פי הראיות לכאורה בדרג המתכננים והיוזמים של העבירות. לאור זאת, בענייננו החלטתי לקבל את ערר התביעה ולהורות על מעצר עד תום ההליכים.

סוף דבר

ערר התביעה בענייני של המשיב מס' 1 נדחה. משיב זה יוכל להשתחרר בתנאים שנקבעו על ידי בימ"ש קמא.

ערר התביעה בענייני של המשיב מס' 2 מתקבל. משיב זה ייעצר עד לתום ההליכים.

ניתנה היום, 18 בנובמבר 2012, ד' בכסלו התשע"ג, בלשכה. מזכירות ביהמ"ש תעביר העתק החלטה זו לידי הצדדים.

נתנאל בנישו 54678313-2545/12

המשנה לנשיא

רמ"שית : דריה סקליארוב

נוסח מסמך זה כפוף לשינויי ניסוח ועריכה

בעניין עריכה ושינויים במסמכי פסיקה, חקיקה ועוד באתר נבו – הקש כאן